

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-
PRACTICAL CONFERENCE

SCIENCE, EDUCATION, TECHNOLOGY AND
SOCIETY: PROBLEMS AND PROSPECTS

Book of abstracts

October 4, 2024
Tampere,
Finland

UDC 37:082.2(06)

International scientific-practical conference "Science, education, technology and society: problems and prospects": conference proceedings (Tampere, Finland, October 4, 2024). Tampere, Finland: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. 79 pages.

The proceedings of the International scientific-practical conference "Science, education, technology and society: problems and prospects" featured the materials of participants from:

Assumption Lyceum of the Buryn City Council of Sumy Region
Bogomolets National Medical University
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Hetman Petro Sahaidachny National Army Academy
Institute of Agriculture of the Carpathian region of NAAS
Institute of Pedagogy of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
Institute of Social and Political Psychology of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
Ivano-Frankivsk National Medical University
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University
Khmelnytsky Institute of IAPM
Kyiv National University of Construction and Architecture
Kyiv National University of Technologies and Design
Lesya Ukrainka Volyn National University
Lviv Polytechnic National University
National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
National Transport University
Odessa Polytechnic National University
Pirogov Vinnytsia National Medical University
Private Higher Education Establishment "Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities"
Secretariat of the Commissioner for Persons Missing in Special Circumstances of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine
Separate structural unit "Professional College of Technology, Business and Law of Lesya Ukrainka Volyn National University"
State institution "O. S. Kolomiychenko institute of otolaryngology of national academy of medical sciences of Ukraine"
State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"
T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium"
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Ukrainian National Forestry University
V. N. Karazin Kharkiv National University
Vinnytsia National Technical University
Zakarpattia Institute of Postgraduate Pedagogical Education
Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University

© Authors of the abstracts, 2024

© Center for financial-economic research, 2024

© International Center of Social Sciences and Humanities, 2024

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

CONTENTS

SECTION 1. PEDAGOGICAL SCIENCES.....	6
<i>Білик Н. Л.</i> ІСТОРІЯ ХОРВАТСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В НАВЧАЛЬНІЙ ЛІТЕРАТУРІ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ.....	6
<i>Галущенко В. І., Черній С. В.</i> ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	8
<i>Загородня А. А.</i> АНТРОПОЛОГІЧНІ ТА ОНТОЛОГІЧНІ ПОГЛЯДИ В СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ.....	12
<i>Зайченко Н. І.</i> ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГА ПРО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНУ ІДЕЮ ПАУЛЯ БЕРГЕМАНА.....	14
<i>Камінська С. В.</i> РОЗВИТОК РЕФЛЕКСИВНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧА МОРСЬКОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ	15
<i>Лунячек В. Е.</i> ЗМІНИ В ІДЕОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОЧИМА ВЧИТЕЛІВ.....	17
<i>Нечитайло Л. Я., Блощичак І. Н., Воробйова С. С.</i> ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У МАЙБУТНЬОМУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ	19
<i>Очеретнюк А. О., Гарник М. С., Паламарчук О. В.</i> ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ І ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	21
<i>Шевченко С. М.</i> ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	23
SECTION 2. EDUCATION (PRESCHOOL, PRIMARY, SECONDARY, VOCATIONAL AND SPECIAL EDUCATION).....	25
<i>Грабовська Т. І., Грабовський О. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	25
<i>Прокопенко Ю. В.</i> ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	27
SECTION 3. PHILOLOGICAL SCIENCES	30
<i>Максимук З. Г.</i> ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА: РІЗНОВИДИ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ.....	30

2. Бровченко А. І., Остапенко І. В. Етичні виклики штучного інтелекту: глобальні тенденції та національні перспективи. Філософські дослідження. 2021. №12(3). С. 54–62.

3. Калюжний Р. А., Тимошенко В. І. Етичні аспекти використання штучного інтелекту в державному управлінні. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. №1. С. 45–50.

УДК 371.13.81

Очеретнюк А. О.

к. фарм. н, доцент кафедри фармацевтичної хімії
Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова,

Гарник М. С.

к. фарм. н, доцент кафедри фармацевтичної хімії
Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова,

Паламарчук О. В.

к. біол. н, доцент кафедри фармації
Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ І ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Актуальність. Одним з важливих завдань вищої школи є вдосконалення професійної підготовки фахівців, особливо тепер, в умовах воєнного стану на Україні. На успішність навчальної діяльності студентів у закладах вищої освіти (ЗВО) впливають різні чинники, в тому числі й психологічні, які необхідно враховувати в організації навчально-виховного процесу. Насамперед, це стосується особливостей перебігу психічних процесів індивіда (відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява, увага та ін.). У студентів можуть бути по-різному розвинені типи відчуття та сприймання. Студентам з чітко вираженим аналітичним типом сприймання буває нелегко дати лаконічну відповідь на питання, стисло описати якусь подію, охарактеризувати явище, а студенту з синтетичним типом сприймання, навпаки, дати детальну характеристику предмета, події, явища, аналізу окремих їх частин [1, 2, 3].

В успішній навчальній діяльності важливе значення має розвиток уваги, що забезпечує успішність інтелектуальної діяльності, яка тісно пов'язана з пам'ятю: чим уважніша людина, тим більший обсяг матеріалу вона зможе запам'ятати, зберегти і відтворити [4, 5]. Таким чином, всі пізнавальні процеси розвиваються в тісній взаємодії з мисленням та процесом мислення, як аналіз, синтез, абстрагування, порівняння, конкретизація, узагальнення і різними судження, умовисновки, поняття. В процесі навчання слід звертати увагу на розвиток у студентів таких індивідуальних особливостей мислення, як глибина, широта, гнучкість, самостійність, критичність, неординарність, креативність, творча уява, яка відкриває можливість самовираження, дозволяє людині реалізувати її особистісний потенціал.

Мета роботи. Метою нашого дослідження було проаналізувати шляхом тестування наявності у студентів психолого-емоційних характеристик, необхідних для самостійного навчання у ЗВО в умовах воєнного стану та необхідність індивідуальної роботи в навчально-виховному процесі.

Матеріали та методи. Для реалізації поставленої мети, нами було проведено анкетування 150 студентів ВНМУ ім. М. І. Пирогова фармацевтичного факультету 1-5 курсів навчання за допомогою програми *Microsoft Forms* анонімно. Обробка даних проводилась програмою “Статистика”.

Результати та обговорення. За результатами анкетування студентів нами було встановлено, що студентів слід розділити за індивідуальними, віковими, психологічними особливостями особистості, які по-різному можуть сприймати інформацію навчального процесу. Особистісно-орієнтовані технології спрямовані на індивідуалізацію і диференціацію процесу навчання в педагогіці – це одна з провідних технологій навчання майбутніх фахівців. Його особливості полягають у:

1) відсутності жорстких термінів часу, виділених на вивчення курсу, що дозволяє студенту просуватися у студіюванні навчального матеріалу зі швидкістю, яка відповідає його здібностям;

2) суворій вимозі повного засвоєння матеріалу, за якої перехід до нових тем можливий тільки після засвоєння попередніх;

3) складанні програми навчання самим студентом за допомогою комп'ютера та під методичним керівництвом викладача;

4) використанні лекцій тільки як форми спрямування у навчанні (а не як основного джерела інформації);

5) необхідності самостійного навчання, критичного мислення при засвоєнні матеріалу, творчого підходу до навчального процесу;

6) підвищеної ролі письмових робіт;

7) використанні спеціального персоналу методистів-консультантів для перевірки знань, негайного підведення підсумків роботи студента, корекції спрямування самостійного навчального процесу, керівництва та нагляду за процесом отримання знань. Система індивідуального навчання прищеплює навички самостійної роботи, “вчить студентів навчатися”, дозволяє використовувати старшокурсників як консультантів для допомоги молодшим у самостійному навчанні.

У своїй педагогічній практиці ми постійно застосовуємо саме такий підхід у навчально-виховному процесі, що і приносить свій результат. Першою перевагою є те, що така система знімає проблему стресових ситуацій, які виникають у студентів під час їхнього навчання. Другою перевагою є право студента завжди отримати консультацію та індивідуальну допомогу, а третьою – його право складати залік або іспит з матеріалу, що вивчається, тільки тоді, коли студент його засвоїть і буде готовий до контролю. Отже, така система визнана у США “безстресовою”, вона зменшує відсів студентів і не калічить їхніх долі [6]. Безперечно, цей досвід вартий запозичення і ми теж його застосовуємо.

Висновки. Таким чином, ефективність навчально-виховної роботи у вищій школі в значній мірі залежить від врахування викладачем психологічних чинників навчання і виховання (особливостей перебігу психічних процесів, індивідуально-психологічних властивостей студентів, комунікативних здібностей викладача, використання сучасних технологій навчання та ін.).

Список літератури

1. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: навч. посібник. К.: Академвидав, 2006. 520 с.

2. Філоненко М. М. Психологія спілкування: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

3. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посібн. К.: Каравела, 2010. 352 с.
4. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців. К.: Арії, 2008. 424 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління. К.: Академвидав, 2003. 568 с.
6. Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків: Навч. посібн. К: Академвидав, 2007. 240 с.

УДК 821.161.2.09:929

Шевченко С. М.

к. п. н., старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу історії та філософії освіти,
Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Сучасна українська освіта – це освіта постійного пошуку. Сьогодні існує значна кількість розроблених і затверджених на державному рівні програм, зокрема: Національна доктрина розвитку освіти XXI століття, програма “Вчитель”, постійно змінюється і оновлюється закон “Про вищу освіту”. Принциповим у даному питанні є те, що молода людина повинна стати особистістю демократичною, гуманною, конкурентоздатною на теренах світового простору. Освіта, в свою чергу, базуючись на національній ідеї, має сформувати у молоді такі національні інтереси та риси, які б могли відповідати потребам суспільства. Актуальним і проблемним питанням в Україні є підготовка підростаючого покоління до життя у системі демократичних відносин. Власне формування культури демократичного мислення, поведінки та практики повинно створюватися на базі демократичних та духовних цінностей.

Українська педагогічна еліта, починаючи з відомих педагогів К. Ушинського, С. Русової, В. Сухомлинського та інших завжди стояла на передових позиціях в цьому питанні, але часи змінювались і сучасний світ потребує більш ретельного підходу до цієї проблеми. Сучасна світова освіта – це освіта фундаментальних нововведень, інновацій, прогнозування на майбутнє та модернізацію. Сьогодні в центрі суспільної свідомості стоять вічні питання “що є людина”, “як народжується особистість”, “чому вчити і як виховувати”.

В сучасній школі відроджується поняття, душі як атрибута духовності, цілісності суб’єкта. і виступає як процес осмислення себе, своєї сім’ї, держави, нації, людства.

Більшість освітян сповідують особистісно орієнтований підхід. Його суть, в основному, полягає в тому, щоб розглядати учня в системі освіти не засобом, а метою освіти, тобто він має стати суб’єктом навчання, виховання й розвитку.

Із чотирьох способів мотивації: матеріальної, пізнавальної, самореалізації й персоналізації можна виокремити найвищу для особистості – персоналізацію (визнання, авторитет, значущість, любов, влада). Цю точку зору раніше висловлював З. Фрейд, на неї покладаються у своїх наукових працях Л. Виготський, І. Бех та інші. Отже, якщо ті знання, вміння, навички, способи мислення, які формуються в навчально-пізнавальній діяльності школяра, допомагають йому персоналізуватися в соціальному середовищі, в колективі, в сім’ї, серед друзів, то такий учень бере активну участь у